

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 15ης Ιουνίου 2006*

Στην υπόθεση C-28/05,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το College van Beroep voor het bedrijfsleven (Κάτω Χώρες) με απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2005, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 28 Ιανουαρίου 2005, στο πλαίσιο της δίκης

G. J. Dokter,

Maatschap Van den Top,

W. Boekhout

κατά

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Rosas, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský (εισηγητή),
A. Borg Barthet, U. Løhmus και A. Ó Caoimh, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

γενικός εισαγγελέας: M. Poiares Maduro
γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 8ης Δεκεμβρίου 2005,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- ο G. J. Dokter, εκπροσωπούμενος από τον N. W. A. Tollenaar, advocaat,
- η Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενη από τις H. Sevenster και C. ten Dam,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον T. van Rijn, τον F. Erlbacher και την M. van Heezik,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 19ης Ιανουαρίου 2006,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία της οδηγίας 85/511/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Νοεμβρίου 1985, για τη θέσπιση κοινοτικών μέτρων για την καταπολέμηση του αφθώδους πυρετού (ΕΕ L 315, σ. 11), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 90/423/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1990 (ΕΕ L 224, σ. 13, στο εξής: οδηγία 85/511).

- 2 Η εν λόγω αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο της διαφοράς μεταξύ των G. J. Dokter, Maatschap Van den Top και W. Boekhout (στο εξής: προσφεύγοντες της κύριας δίκης) και του Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, η οποία έχει ως αντικείμενο τη σφαγή των ζώων των προσφευγόντων της κύριας δίκης.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Κατά το άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, στοιχεία γ' έως ε', της οδηγίας 85/511, νοείται ως:

«γ) ζώο που έχει προσβληθεί από αφθώδη πυρετό: κάθε ζώο των ευπαθών ειδών στο οποίο:

— έχουν διαπιστωθεί κλινικά συμπτώματα ή μετά θάνατον αλλοιώσεις που μπορούν να αποδοθούν σε αφθώδη πυρετό,

ή

— έχει επίσημα διαπιστωθεί η παρουσία αφθώδους πυρετού [ύστερα] από εργαστηριακή εξέταση·

δ) ζώο για το οποίο υπάρχει υπόνοια ότι έχει προσβληθεί από αφθώδη πυρετό: κάθε ζώο ευπαθούς είδους που παρουσιάζει κλινικά συμπτώματα ή μετά θάνατον αλλοιώσεις που μπορούν να οδηγήσουν σε βάσιμη υπόνοια για παρουσία αφθώδους πυρετού·

ε) ζώο για το οποίο υπάρχει υπόνοια ότι έχει μολυνθεί: κάθε ζώο ευπαθούς είδους που θα μπορούσε, σύμφωνα με συλλεγείσες επιζωοτιολογικές πληροφορίες, να έχει εκτεθεί άμεσα ή έμμεσα σε επαφή με τον αφθώδη ιό».

4 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας:

«Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, όταν σε μια εκμετάλλευση υπάρχουν ένα ή περισσότερα ζώα για τα οποία υπάρχει υπόνοια ότι έχουν προσβληθεί ή μολυνθεί από αφθώδη πυρετό, να τίθενται αμέσως σε εφαρμογή τα επίσημα μέσα έρευνας για την επιβεβαίωση ή διάψευση της παρουσίας της εν λόγω ασθένειας και, ειδικότερα, ο επίσημος κτηνίατρος να διενεργεί ή να φροντίζει να διενεργηθούν οι κατάλληλες δειγματοληψίες προκειμένου να πραγματοποιηθούν εργαστηριακές εξετάσεις.

[...]»

5 Κατά το άρθρο 5 της ίδιας οδηγίας, «τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, μόλις επιβεβαιωθεί ότι ένα ή περισσότερα ζώα που ορίζονται στο άρθρο 2, στοιχείο γ', ευρίσκονται σε μια εκμετάλλευση», η αρμόδια αρχή λαμβάνει αμελλητί τα προβλεπόμενα από τη διάταξη αυτή μέτρα, προβλέποντας, μεταξύ άλλων, την επί τόπου και υπό επίσημο έλεγχο θανάτωση όλων των ζώων των ευπαθών ειδών που υπάρχουν στην εκμετάλλευση, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αποτρέπεται κάθε κίνδυνος μεταδόσεως του αφθώδους ιού.

6 Το άρθρο 11, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

— οι εργαστηριακές εξετάσεις για την ανεύρεση της παρουσίας αφθώδους πυρετού να πραγματοποιούνται από ένα εθνικό εργαστήριο που αναφέρεται

στο παράρτημα Β, το οποίο μπορεί να τροποποιηθεί ή συμπληρωθεί σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 17. Οι εργαστηριακές αυτές εξετάσεις πρέπει να προσδιορίζουν με ακρίβεια, εφόσον είναι απαραίτητο και ιδίως όταν πρωτοεμφανίζεται η ασθένεια, τον τύπο, την υποδιαίρεση του τύπου και, ενδεχομένως, την παραλλαγή του εν λόγω ιού που μπορούν να επιβεβαιώνονται, αν είναι απαραίτητο, από ένα εργαστήριο αναφοράς που ορίζεται από την Κοινότητα,

[...]»

7 Κατά το άρθρο 13, παράγραφοι 1 και 2, της ίδιας αυτής οδηγίας:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

— [...]

— ο χειρισμός του ιού του αφθώδους πυρετού για σκοπούς έρευνας, διάγνωσης ή/και παρασκευής εμβολίων να πραγματοποιείται μόνον στις εγκεκριμένες εγκαταστάσεις και εργαστήρια που απαριθμούνται στους καταλόγους των παραρτημάτων Α και Β,

— [...]

— οι εγκαταστάσεις και τα εργαστήρια που αναφέρονται στη δεύτερη περίπτωση εγκρίνονται μόνον εφόσον πληρούν τα ελάχιστα σταθερότυπα που συνιστά ο *Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας* (FAO) προκειμένου περί εργαστηρίων που εργάζονται με ιούς αφθώδους πυρετού *in vitro* και *in vivo*.

2. Οι πραγματογνώμονες κτηνίατροι της Επιτροπής, συνεργαζόμενοι με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, διενεργούν δειγματοληπτικούς ελέγχους για να διαπιστώσουν αν τα συστήματα ασφαλείας που χρησιμοποιούνται στις εγκαταστάσεις και τα εργαστήρια που αναφέρονται στα παραρτήματα Α και Β τηρούν τα ελάχιστα πρότυπα του FAO.

Η Επιτροπή διενεργεί τους ελέγχους αυτούς μία τουλάχιστον φορά τον χρόνο [...]

[...]»

- 8 Στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511 που τιτλοφορείται «Εθνικά εργαστήρια για τον αφθώδη πυρετό» περιλαμβάνεται, στη στήλη «Κάτω Χώρες», το «Centraal Diergeneeskundig Instituut, Lelystad».
- 9 Κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 85/511, ο κατάλογος των εργαστηρίων που απαριθμούνται στο εν λόγω παράρτημα ενημερώνεται τακτικώς βάσει της διαδικασίας διαχείρισεως επιτροπών που προβλέπει το άρθρο 17 της εν λόγω οδηγίας. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση μέτρων προς θέσπιση στη μόνιμη κτηνιατρική επιτροπή, η οποία αποτελείται από εκπροσώπους των κρατών μελών, και, ενδεχομένως, στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 10 Κατά την τρίτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 90/423:

«[από] μελέτη της Επιτροπής [...] [προέκυψε] ότι υπάρχει ενδογενής κίνδυνος, τόσο κατά το χειρισμό του ιού στα εργαστήρια, λόγω της πιθανότητας μόλυνσης των

ζών της περιοχής που είναι τυχόν ευπαθή σ' αυτόν, όσο και κατά τη χρησιμοποίηση του εμβολίου, εάν υποθεθεί ότι οι διαδικασίες αδρανοποίησης δεν εξασφαλίζουν το αβλαβές του».

- 11 Το άρθρο 10, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/425/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1990, σχετικά με τους κτηνιατρικούς και ζωοτεχνικούς ελέγχους που εφαρμόζονται στο ενδοκοινοτικό εμπόριο ορισμένων ζώντων ζώων και προϊόντων με προοπτική την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς (ΕΕ L 224, σ. 29), ορίζει τα εξής:

«Κάθε κράτος μέλος ανακοινώνει αμέσως στα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή, εκτός από την εμφάνιση στην επικράτειά τους των ασθενειών που προβλέπονται στην οδηγία 82/894/ΕΟΚ [του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1982, για την κοινοποίηση των ασθενειών των ζώων μέσα στην Κοινότητα (ΕΕ L 378, σ. 58)], την εμφάνιση οποιασδήποτε ζωνόσου, ασθένειας ή αιτίας που ενδέχεται να συνιστά σοβαρό κίνδυνο για τα ζώα ή την υγεία των ανθρώπων.

Το κράτος μέλος αποστολής θέτει αμέσως σε εφαρμογή τα μέτρα καταπολέμησης ή πρόληψης που προβλέπονται από την κοινοτική νομοθεσία, και ιδίως τον καθορισμό των ζωνών προστασίας που προβλέπονται σε αυτήν ή θεσπίζει οποιοδήποτε άλλο μέτρο κρίνει κατάλληλο.

[...]

- 12 Η τέταρτη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως 2001/246/ΕΚ της Επιτροπής, της 27ης Μαρτίου 2001, σχετικά με τον καθορισμό των όρων καταπολέμησης και εξάλειψης

του αφθώδους πυρετού στις Κάτω Χώρες κατ' εφαρμογή του άρθρου 13 της οδηγίας 85/511/ΕΟΚ (ΕΕ L 88, σ. 21), προβλέπει ότι:

«Επιπλέον των μέτρων που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της οδηγίας 85/511/ΕΟΚ, οι Κάτω Χώρες εφαρμόζουν ως μέτρο προφύλαξης την προληπτική θανάτωση των ευπαθών ζώων στις εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται σε στενή γειτνίαση με προσβεβλημένες ή ύποπτες εκμεταλλεύσεις, λαμβάνοντας υπόψη την επιδημιολογική κατάσταση και την υψηλή πυκνότητα ευπαθών ζώων σε ορισμένα τμήματα της επικράτειάς τους.»

13 Κατά το άρθρο 1 της ίδιας αυτής απόφασης:

«Για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) “Προληπτική θανάτωση” είναι η θανάτωση ευπαθών ζώων στις εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται εντός ορισμένης ακτίνας γύρω από εκμεταλλεύσεις που έχουν τεθεί υπό τους περιορισμούς που προβλέπονται στα άρθρα 4 ή 5 της οδηγίας 85/511/ΕΟΚ.

[...]

2) “Κατασταλτικός εμβολιασμός” είναι ο επειγών εμβολιασμός ζώων των ευπαθών ειδών σε προσδιορισμένες εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται σε μια καθορισμένη περιοχή, τη ζώνη εμβολιασμού, ο οποίος διενεργείται αποκλειστικά σε συνδυασμό με την προληπτική θανάτωση όπως αυτή ορίζεται στην παράγραφο 1.

[...]»

14 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της εν λόγω αποφάσεως:

«Με την επιφύλαξη της οδηγίας 85/511/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και ειδικότερα των άρθρων 4, 5 και 9 αυτής, οι Κάτω Χώρες μπορούν να αποφασίσουν να προσφύγουν σε κατασταλτικό εμβολιασμό υπό τους όρους που τίθενται στο παράρτημα.»

15 Το παράρτημα αυτό διευκρινίζει, μεταξύ άλλων, ότι η «έκταση της γεωγραφικής περιοχής στην οποία πρόκειται να διενεργηθεί ο κατασταλτικός εμβολιασμός» αντιστοιχεί σε ζώνη ακτίνας έως 2 km από εκμετάλλευση η οποία έχει τεθεί υπό τους περιορισμούς που προβλέπουν τα άρθρα 4 ή 5 της οδηγίας 85/511. Ακολούθως, η ζώνη εμβολιασμού πρέπει να βρίσκεται στα τμήματα της επικράτειας των Κάτω Χωρών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I της αποφάσεως 2001/223/ΕΚ της Επιτροπής, της 21ης Μαρτίου 2001, σχετικά με ορισμένα μέτρα προστασίας από τον αφθώδη πυρετό στις Κάτω Χώρες (ΕΕ L 82, σ. 29), ήτοι στις επαρχίες Gelderland, Overijssel, Flevoland και Noord-Brabant.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

16 Κατόπιν της ενημέρωσεως των ολλανδικών διοικητικών αρχών ότι υπήρχε υπόνοια κρούσματος αφθώδους πυρετού στην εκμετάλλευση Teunissen, η οποία βρίσκεται σε απόσταση μικρότερη των 2 km από τις εκμεταλλεύσεις των προσφευγόντων της κύριας δίκης, μια ομάδα εμπειρογνομόνων της Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (κρατικής υπηρεσίας ελέγχου ζώων και κρεάτων, στο εξής: RVV) προέβη στις 20 και 22 Μαρτίου 2001 σε επιθεώρηση της εν λόγω εκμεταλλεύσεως, συγκεντρώνοντας σειρά δειγμάτων τα οποία απεστάλησαν για ανάλυση στο εργαστήριο ID-Lelystad BV (στο εξής: ID-Lelystad). Η εν λόγω ομάδα προέβη επίσης στη διενέργεια κλινικών εξετάσεων, στη θανάτωση δεκατεσσάρων ζώων και, στις 27 Μαρτίου 2001, στην εκκένωση της εν λόγω εκμεταλλεύσεως.

- 17 Στις 28 Μαρτίου 2001 το ID-Lelystad ανακοίνωσε με τηλεομοιοτυπία στη RVV ότι τα προερχόμενα από την εκμετάλλευση Teunissen δείγματα αποδείχθηκαν θετικά.
- 18 Ως εκ τούτου, ο διευθυντής της RVV κήρυξε την εκμετάλλευση Teunissen μολυσμένη και, με αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2001, ανακοίνωσε στους προσφεύγοντες της κύριας δίκης ότι όλα τα δίχηλα ζώα που υπήρχαν στις εκμεταλλεύσεις τους έπρεπε να χαρακτηρισθούν ύποπτα μολύνσεως, καθόσον είχε εντοπιστεί κρούσμα αφθώδους πυρετού πλησίον των εν λόγω εκμεταλλεύσεων. Κατόπιν των αποφάσεων αυτών, κατά των οποίων οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης υπέβαλαν αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων η οποία απορρίφθηκε, αποφασίστηκε η λήψη μέτρων για την καταπολέμηση του ιού στις εν λόγω εκμεταλλεύσεις και συγκεκριμένα, αρχικώς, ο εμβολιασμός των ζώων και, ακολούθως, η θανάτωσή τους.
- 19 Οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης υπέβαλαν ενστάσεις κατά των εν λόγω αποφάσεων ενώπιον του διευθυντή της RVV, ο οποίος τις απέρριψε. Ως εκ τούτου, άσκησαν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου προσφυγή κατά των εν λόγω απορριπτικών αποφάσεων.
- 20 Οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης υποστήριξαν, καταρχάς, ότι ο διευθυντής της RVV στήριξε τις αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2001 αποκλειστικώς στο περιεχόμενο της τηλεομοιοτυπίας με την οποία το ID-Lelystad ανακοίνωσε τα αποτελέσματα των εργαστηριακών εξετάσεων. Συγκεκριμένα, ο εν λόγω διευθυντής θα έπρεπε, κατά την άποψή τους, να ζητήσει τον φάκελο του εργαστηρίου, να τον μελετήσει και να εξακριβώσει αν το εργαστήριο αυτό διενήργησε ορθώς τις εξετάσεις. Ακολούθως, υποστήριξαν ότι, στηρίζοντας τις αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2001 στην ανάλυση που πραγματοποίησε το ID-Lelystad, ο εν λόγω διευθυντής παρέβη την οδηγία 85/511, δεδομένου ότι το ID-Lelystad δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα Β της οδηγίας αυτής και, συνεπώς, δεν αποτελεί εργαστήριο κατά την έννοια των άρθρων 11, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, και 13, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση, της ίδιας οδηγίας. Στο εν λόγω παράρτημα περιλαμβάνεται το Centraal Diergeneeskundig Instituut, Lelystad (στο εξής: CDI), το οποίο διακρίνεται από το ID-Lelystad από πλευράς τόσο επωνυμίας όσο και νομικής μορφής.

21 Ο διευθυντής της RVV υποστήριξε ότι δεσμευόταν από τα αποτελέσματα του εργαστηρίου και ότι δεν μπορούσε να τα επαληθεύσει. Ως εκ τούτου, δεν διέθετε κανένα περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά τη διαπίστωση της παρουσίας αφθώδους πυρετού στην επίμαχη εκμετάλλευση. Ως εκ τούτου, ήταν υποχρεωμένος να λάβει μέτρα για την καταπολέμηση της εν λόγω νόσου αφ' ης στιγμής διαπιστώθηκε από το εργαστήριο η παρουσία του ιού. Ακολούθως, ισχυρίστηκε ότι το παράρτημα Β της οδηγίας 85/511 έπρεπε να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι περιελάμβανε επίσης το ID-Lelystad. Συγκεκριμένα, η μετατροπή του CDI σε ID-Lelystad οφειλόταν απλώς σε μεταβολή της νομικής μορφής. Όπως υποστήριξε, πρόκειται από το 1995 για το ίδιο εργαστήριο, το οποίο είναι εγκατεστημένο στην ίδια διεύθυνση, διαθέτει τον ίδιο εξοπλισμό και είναι επιφορτισμένο με τα ίδια καθήκοντα.

22 Υπό τις συνθήκες αυτές, το College van Beroep voor het bedrijfsleven αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει άμεσο αποτέλεσμα η κατά το άρθρο 11, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, σε συνδυασμό με το άρθρο 13, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας 85/511 [...] υποχρέωση των κρατών μελών να μεριμνούν ώστε οι εργαστηριακές εξετάσεις για την ανεύρεση της παρουσίας αφθώδους πυρετού να πραγματοποιούνται από ένα εθνικό εργαστήριο που αναφέρεται στο παράρτημα Β της εν λόγω οδηγίας;

2) α) Έχει το άρθρο 11, παράγραφος 1, της οδηγίας 85/511 την έννοια ότι συνδέονται έννομες συνέπειες με το γεγονός ότι η παρουσία αφθώδους πυρετού διαπιστώνεται από εργαστήριο που δεν αναφέρεται στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511;

β) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 2, υπό α΄:

Σκοπεί το άρθρο 11, παράγραφος 1, της οδηγίας 85/511 στην προστασία των συμφερόντων των ιδιωτών, όπως των [προσφευγόντων της κύριας

δίκης]; Αν όχι, μπορούν ιδιώτες, όπως οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης, να επικαλεσθούν παράβαση, ενδεχομένως, των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτήν τη διάταξη για τις αρχές των κρατών μελών;

- γ) Αν η απάντηση στο ερώτημα 2, υπό β', έχει ως συνέπεια ότι ιδιώτες μπορούν να επικαλεσθούν το άρθρο 11, παράγραφος 1, της οδηγίας 85/511:

Ποιες έννομες συνέπειες συνδέονται με τη διαπίστωση παρουσίας αφθώδους πυρετού από εργαστήριο που δεν αναφέρεται στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511;

- 3) Έχει το παράρτημα Β της οδηγίας 85/511, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων των άρθρων 11 και 13 αυτής της οδηγίας, την έννοια ότι η μνεία του "Centraal Diergeneeskundig Instituut, Lelystad" μπορεί ή πρέπει επίσης να αφορά το ID-Lelystad BV;
- 4) Αν από τις απαντήσεις στα προηγούμενα ερωτήματα έπεται ότι η παρουσία αφθώδους πυρετού μπορεί να διαπιστώνεται από εργαστήριο που δεν αναφέρεται στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511 ή ότι το παράρτημα Β της οδηγίας έχει την έννοια ότι η μνεία του "Centraal Diergeneeskundig Instituut, Lelystad" μπορεί επίσης να αφορά το ID-Lelystad BV:

Έχει η οδηγία 85/511 την έννοια ότι με αυτήν ορίζεται ότι το αρμόδιο για τη λήψη αποφάσεων διοικητικό όργανο δεσμεύεται από τα αποτελέσματα εξετάσεως που διενήργησε εργαστήριο το οποίο αναγράφεται στο παράρτημα Β της εν λόγω οδηγίας ή, αν η απάντηση στο ερώτημα 2, υπό α', έχει ως συνέπεια ότι το διοικητικό όργανο μπορεί να στηρίξει τα μέτρα του καταπολεμησίσεως του αφθώδους πυρετού στα αποτελέσματα που επιτυγχάνο-

νται μέσω εργαστηρίου που δεν αναγράφεται στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511, από τα αποτελέσματα του τελευταίου αυτού εργαστηρίου, ή ανήκει ο προσδιορισμός της αποφασίζουσας αρχής στη διαδικαστική αυτονομία του κράτους μέλους και το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η κύρια δίκη πρέπει να εξετάζει αν οι σχετικοί κανόνες ισχύουν ανεξαρτήτως του αν η εργαστηριακή εξέταση πραγματοποιείται βάσει κοινοτικής ή εθνικής νομικής υποχρέωσης, καθώς και αν η χρήση του εθνικού νομικού διαδικαστικού πλαισίου καθιστά εξαιρετικώς δύσκολη ή ουσιαστικώς αδύνατη την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων;

- 5) Αν η απάντηση στο ερώτημα 4 έχει ως συνέπεια ότι η δέσμευση εθνικών αρχών από το εργαστηριακό αποτέλεσμα ρυθμίζεται από την οδηγία 85/511:

Δεσμεύονται άνευ όρων οι εθνικές αρχές από το αποτέλεσμα εξέτασης για την παρουσία αφθώδους πυρετού που διενήργησε εργαστήριο; Αν όχι, ποια περιθώρια εκτιμήσεως αφήνει η οδηγία 85/511 σ' αυτές τις εθνικές αρχές;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου, δευτέρου και τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

- 23 Με τα εν λόγω ερωτήματα, που πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αφενός, ποιες μεταβολές των στοιχείων ενός εργαστηρίου περιλαμβανομένου στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511, οι οποίες δεν πραγματοποιήθηκαν βάσει της διαδικασίας του άρθρου 17 της εν λόγω οδηγίας, συνεπάγονται την απώλεια της ιδιότητας του εργαστηρίου όπως ορίζεται από το εν λόγω παράρτημα και, αφετέρου, αν η αρμόδια εθνική αρχή μπορεί να στηρίξει τη

λήψη μέτρων για την καταπολέμηση του αφθώδους πυρετού στο αποτέλεσμα αναλύσεων διενεργηθεισών από εργαστήριο το οποίο δεν έχει αυτή την ιδιότητα. Ακολούθως, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν η οδηγία αυτή απαγορεύει σε ένα κράτος μέλος να θεσπίσει, υπό περιστάσεις ανάλογες αυτών της υποθέσεως της κύριας δίκης, μέτρα για την καταπολέμηση του αφθώδους πυρετού βάσει αποτελεσμάτων ενός εργαστηρίου το οποίο δεν περιλαμβάνεται στο εν λόγω παράρτημα, αν οι ενδιαφερόμενοι μπορούν, ακολούθως, να επικαλεστούν αυτή την παράβαση των κανόνων της οδηγίας 85/511 ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου και αν η παράβαση αυτή έχει έννομες συνέπειες.

- 24 Καταρχάς, πρέπει να επισημανθεί ότι στις 27 Μαρτίου 2001, ήτοι δύο ημέρες πριν την έκδοση των επίδικων εθνικών αποφάσεων, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 2001/246, η οποία στηρίζεται στα άρθρα 10 της οδηγίας 90/425 και 13, παράγραφος 3, της οδηγίας 85/511. Με την απόφαση αυτή, η Επιτροπή επέτρεψε τον κατασταλτικό εμβολιασμό και την προληπτική σφαγή ζώων, με τον δε όρο προληπτική σφαγή νοείται, σύμφωνα με το άρθρο 1 της εν λόγω αποφάσεως, η θανάτωση των ευπαθών ζώων στις εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται σε συγκεκριμένη ακτίνα γύρω από τις εκμεταλλεύσεις οι οποίες υπόκεινται στους περιορισμούς του άρθρου 4 ή του άρθρου 5 της οδηγίας 85/511. Κατά την τέταρτη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω αποφάσεως, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών είχε αρχίσει να εφαρμόζει, ως προληπτικό μέτρο, την προληπτική σφαγή των ευπαθών ζώων στις εκμεταλλεύσεις που βρίσκονταν σε στενή γειτνίαση με «προσβεβλημένες ή ύποπτες εκμεταλλεύσεις» (βλ. απόφαση της 10ης Μαρτίου 2005, C-96/03 και C-97/03, Tempelman και van Schaijk, Συλλογή 2005, σ. I-1895, σκέψεις 37 και 38).
- 25 Βάσει των διατάξεων της αποφάσεως 2001/246, σε συνδυασμό με τα άρθρα 10 της οδηγίας 90/425, καθώς και 4 και 2, σημεία δ' και ε', της οδηγίας 85/511, οι αρμόδιες ολλανδικές αρχές μπορούσαν, κατόπιν του κατασταλτικού εμβολιασμού, να θανατώσουν τα ευπαθή ζώα στις εκμεταλλεύσεις εντός ακτίνας 2 km από εκμετάλλευση στην οποία βρισκόταν είτε ζώο για το οποίο υπήρχε υπόνοια ότι έχει προσβληθεί, ήτοι ζώο που εμφάνιζε συμπτώματα ή μετά θάνατον αλλοιώσεις δυνάμενες να δημιουργήσουν βάσιμη υπόνοια για παρουσία αφθώδους πυρετού, είτε ζώο για το οποίο υπήρχε υπόνοια ότι έχει μολυνθεί, ήτοι ζώο που ενδέχεται, σύμφωνα με συλλεγείσες επιζωοτιολογικές πληροφορίες, να έχει εκτεθεί άμεσα ή έμμεσα σε επαφή με τον αφθώδη ιό.

- 26 Η απόφαση 2001/246 δεν προβλέπει οι εν λόγω πληροφορίες όσον αφορά την εκμετάλλευση στην οποία βρίσκεται ζώο για το οποίο υπάρχει υπόνοια ότι έχει προσβληθεί ή μολυνθεί πρέπει να στηρίζονται αποκλειστικώς στα αποτελέσματα των εργαστηρίων που περιλαμβάνει το παράρτημα Β της οδηγίας 85/511. Ως εκ τούτου, το ότι οι εν λόγω πληροφορίες προήλθαν από εργαστήριο το οποίο δεν έχει αυτή την ιδιότητα δεν ασκεί επιρροή στη συμβατότητα των εν λόγω μέτρων με το κοινοτικό δίκαιο.
- 27 Εξάλλου, με τη σκέψη 40 της προαναφερθείσας αποφάσεως Tempelman και van Schaijk, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η οδηγία 85/511 δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι τα μέτρα που προβλέπει δεν θα μπορούσαν να συμπληρωθούν με κοινοτικά ή εθνικά μέτρα θεσπισθέντα βάσει της οδηγίας 90/425. Η απόφαση 2001/246 αποτελεί κοινοτικό μέτρο το οποίο στηρίζεται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 10 της τελευταίας αυτής οδηγίας.
- 28 Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να εκτιμήσει, υπό το πρίσμα των πραγματικών περιστατικών που υπενθυμίστηκαν με τη σκέψη 16 της παρούσας αποφάσεως, αν οι εθνικές αρχές έλαβαν τα επίδικα στην κύρια δίκη μέτρα υπό τους όρους που προβλέπει η απόφαση 2001/246. Αν συντρέχει η προϋπόθεση αυτή, από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης δεν μπορούν να επικαλεστούν παράβαση των άρθρων 11, παράγραφος 1, και 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 85/511, οπότε τα εν λόγω μέτρα δεν αντιβαίνουν στο κοινοτικό δίκαιο.
- 29 Πρέπει επίσης να εξακριβωθεί αν οι ίδιοι προσφεύγοντες μπορούσαν να στηριχθούν στις εν λόγω διατάξεις στην περίπτωση κατά την οποία η απόφαση των ολλανδικών αρχών να χαρακτηρίσουν τα δίχηλα ζώα που βρίσκονται στις εγκαταστάσεις τους ως ζώα ύποπτα μολύνσεως, λόγω της παρουσίας κρούσματος αφθώδους πυρετού στην εκμετάλλευση Teunissen, και να διατάξουν τη σφαγή όλων αυτών των ζώων δεν μπορούσε να έχει εκδοθεί βάσει της αποφάσεως 2001/246.
- 30 Κατά τα άρθρα 11, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, και 13, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της οδηγίας 85/511, τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν ώστε ο χειρισμός του ιού του αφθώδους πυρετού για διαγνωστικούς σκοπούς να πραγματοποιείται μόνον στα εγκεκριμένα εργαστήρια που απαριθμούνται στους καταλόγους του παραρτήματος Β της εν λόγω οδηγίας.

- 31 Τα μοναδικά στοιχεία που αναφέρει το εν λόγω παράρτημα για τον προσδιορισμό των εργαστηρίων αυτών είναι, καταρχήν, η επωνυμία τους και η πόλη στην οποία είναι εγκατεστημένα, πρόκειται δηλαδή, όσον αφορά τις Κάτω Χώρες, για τα εργαστήρια «Centraal Diergeneeskundig Instituut» και «Lelystad». Το άρθρο 17 της ίδιας οδηγίας προβλέπει, εξάλλου, μία μόνο διαδικασία για όλες τις μεταβολές των εν λόγω στοιχείων.
- 32 Η διαδικασία αυτή, όπως και οι προαναφερθείσες διατάξεις των άρθρων 11 και 13, προβλέφθηκε, όπως διευκρινίζεται επίσης με την τρίτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 90/423, για να αποσοβηθεί ο κίνδυνος που συνδέεται με τον χειρισμό του ιού του αφθώδους πυρετού στα εργαστήρια, δεδομένης της πιθανότητας μόλυνσεως των ευπαθών ζώων της περιοχής. Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται, εξάλλου, από την πρώτη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως 2003/11/ΕΚ της Επιτροπής, της 10ης Ιανουαρίου 2003, περί τροποποιήσεως της οδηγίας 85/511 (ΕΕ L 7, σ. 82), κατά την οποία: «[λ]όγω της διακοπής της πρακτικής του συστηματικού εμβολιασμού κατά του αφθώδους πυρετού στην Κοινότητα το 1991, έχει αυξηθεί η ευπάθεια των ζώων στην Κοινότητα ως προς αυτήν τη νόσο. Κατά συνέπεια, είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί ότι οι χειρισμοί του σχετικού ιού στα εργαστήρια λαμβάνουν χώρα υπό συνθήκες ασφαλείας, προς αποφυγή της διάδοσης του ιού από αυτά, πράγμα που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την υγεία των ζώων στην Κοινότητα».
- 33 Η διάγνωση της νόσου πρέπει, επομένως, να πραγματοποιείται από εγκεκριμένα εργαστήρια, η αξιοπιστία των οποίων πρέπει να εκτιμάται πριν την καταχώρισή τους στο εν λόγω παράρτημα και, ενδεχομένως, συγχρόνως με την καταχώριση στο παράρτημα αυτό μεταβολών σχετικών με τα οικεία εργαστήρια.
- 34 Αυτή η απαίτηση καταχώρισεως των εργαστηρίων πρέπει, ωστόσο, να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα του βασικού σκοπού της οδηγίας 85/511 ο οποίος συνίσταται στην αποτελεσματική καταπολέμηση του αφθώδους πυρετού (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Tempelman και van Schaijk, σκέψη 35) και προϋποθέτει, ειδικότερα, τη λήψη μέτρων από την αρχική εμφάνιση της νόσου. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, για την αποτελεσματική καταπολέμηση της νόσου, απαιτείται από τις δημόσιες αρχές να διαθέτουν σε εύλογο χρόνο, μεταξύ άλλων, δυνατότητα χρησιμοποίησεως διαγνωστικής μεθόδου για την ανίχνευση της εν λόγω νόσου.

- 35 Αν η μη καταχώριση στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511 μεταβολών που αφορούν εργαστήριο περιλαμβανόμενο στο παράρτημα αυτό συνεπαγόταν πάντα για το εν λόγω εργαστήριο την απώλεια της ιδιότητας του καταχωρισμένου εργαστηρίου, οι εθνικές αρχές θα έπρεπε, βάσει των εν λόγω άρθρων 11 και 13, να απαγορεύουν τη διενέργεια εξετάσεων από το εργαστήριο αυτό μέχρι να καταχωριστεί στο οικείο παράρτημα η επίμαχη μεταβολή. Η τυπολατρία την οποία συνεπάγεται η υποχρέωση αυτή θα στερούσε από τις εν λόγω αρχές τη δυνατότητα να διαθέτουν πλησίον εργαστήριο για την έγκαιρη διάγνωση του ιού και θα αντέβαινε στον σκοπό της αποτελεσματικής καταπολεμήσεως του αφθώδους πυρετού.
- 36 Συνεπώς, η απαίτηση καταχωρίσεως των εν λόγω μεταβολών δεν πρέπει να βαίνει πέραν του αναγκαίου για την εκπλήρωση του επιδιωκόμενου σκοπού μέτρου, την αποσόβηση δηλαδή του κινδύνου διαδόσεως του ιού κατά τις εργαστηριακές εξετάσεις.
- 37 Πρέπει, επομένως, να εξετάζεται σε κάθε περίπτωση αν οι επελθούσες μεταβολές μπορούν να έχουν επιπτώσεις στην ασφάλεια του οικείου εργαστηρίου, αυξάνοντας τον κίνδυνο μόλυνσεως ευπαθών ζώων της περιοχής. Ελλείψει τέτοιων επιπτώσεων, η ιδιότητα του καταχωρισμένου στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511 εργαστηρίου πρέπει να διατηρείται για το οικείο εργαστήριο.
- 38 Το ίδιο ισχύει, μεταξύ άλλων, όταν οι μεταβολές στην επωνυμία ή στη νομική μορφή του εν λόγω εργαστηρίου έχουν αμιγώς τυπικό χαρακτήρα και δεν θίγουν την ασφάλεια και την αξιοπιστία του, ιδίως δε όταν το προσωπικό, οι εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός του εργαστηρίου αυτού έχουν παραμείνει αμετάβλητα επί της ουσίας.
- 39 Συναφώς, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων της κύριας δίκης, είναι άνευ σημασίας το ότι, βάσει των εθνικών κανόνων, το εν λόγω εργαστήριο αποτελεί χωριστή, από νομικής απόψεως, οντότητα από το εργαστήριο που περιλαμβάνει ο κατάλογος του εν λόγω παραρτήματος Β, λόγω των μεταβολών που υπέστη.

- 40 Εν προκειμένω, είναι γεγονός ότι το ID-Lelystad προήλθε από μετατροπή του CDI κατόπιν συγχωνεύσεων και διαδοχών. Οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης υποστηρίζουν ότι το ID-Lelystad δεν μπορεί να εξομοιωθεί με το CDI για την εφαρμογή της οδηγίας 85/511 διότι, μεταξύ άλλων, πρόκειται για δύο χωριστά υποκείμενα δικαίου με διαφορετική νομική μορφή, ότι το CDI ήταν υποχρεωμένο, αντιθέτως προς το ID-Lelystad, να κοινοποιήσει τα σχετικά με τις υπό κρίση υποθέσεις εσωτερικά έγγραφα και ότι, αντιθέτως προς το ID-Lelystad, το CDI ελεγχόταν από τον αρμόδιο υπουργό.
- 41 Πάντως, μολονότι, στο πλαίσιο προδικαστικής παραπομπής, στο εθνικό δικαστήριο απόκειται να εκτιμήσει, λαμβανομένων υπόψη των εκτιμήσεων που περιλαμβάνονται στις σκέψεις 30 έως 39 της παρούσας απόφασης, αν, παρά τις εν λόγω μεταβολές, το ID-Lelystad πρέπει να θεωρηθεί ως εργαστήριο το οποίο εμπίπτει στα άρθρα 11, παράγραφος 1, και 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 85/511, το Δικαστήριο, καλούμενο να παράσχει στο εθνικό δικαστήριο χρήσιμες απαντήσεις, είναι αρμόδιο να παράσχει, βάσει της δικογραφίας της κύριας δίκης καθώς και των γραπτών και προφορικών παρατηρήσεων που του υποβλήθηκαν, ορισμένα στοιχεία βάσει των οποίων το εθνικό δικαστήριο θα εκδώσει την απόφασή του (βλ. την απόφαση της 30ής Μαρτίου 1993, C328/91, Thomas κ.λπ., Συλλογή 1991, σ. I1247, σκέψη 13, και την προπαρατεθείσα απόφαση Steinicke, σκέψη 59).
- 42 Συναφώς, στο αιτούν δικαστήριο απόκειται επίσης να λάβει υπόψη τη στάση της Επιτροπής, καθόσον η Επιτροπή εξουσιοδοτείται από το άρθρο 13, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/511 να πραγματοποιεί περιοδικούς ελέγχους των συστημάτων ασφάλειας που χρησιμοποιούνται στα περιλαμβανόμενα στο εν λόγω παράρτημα εργαστήρια και έχει, ομοίως, ιδιαίτερη ευθύνη στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το άρθρο 17 της εν λόγω οδηγίας διαδικασίας, η οποία αποβλέπει ακριβώς στην εκτίμηση της αξιοπιστίας ενός εργαστηρίου για την εφαρμογή της ίδιας οδηγίας.
- 43 Η Επιτροπή πάντως επισήμανε, τόσο με τις γραπτές παρατηρήσεις της όσο και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι ουδέποτε είχε αμφιβολίες όσον αφορά την ταυτότητα του εργαστηρίου ID-Lelystad και ότι πάντα θεωρούσε ότι οι μεταβολές στο CDI και στο ID-Lelystad ήταν απλώς τυπικές.

- 44 Εξάλλου, επιβάλλεται η διαπίστωση, υπό τις περιστάσεις της υποθέσεως της κύριας δίκης, ότι το γεγονός και μόνον ότι το εν λόγω εργαστήριο αποτελεί, κατόπιν συγχωνεύσεων και διαδοχών, χωριστή οντότητα από νομικής απόψεως δεν σημαίνει ότι το επίπεδο ασφάλειας του εργαστηρίου αυτού είναι πλέον χαμηλότερο όσον αφορά την προστασία από τον κίνδυνο διαδόσεως του ιού.
- 45 Ομοίως, πρέπει να επισημανθεί ότι δεν υφίσταται σύνδεσμος μεταξύ του κινδύνου διαδόσεως του ιού και της υποχρεώσεως ενός εργαστηρίου να κοινοποιεί τα εσωτερικά έγγραφα που σχετίζονται με τις υπό εξέταση υποθέσεις.
- 46 Αντιθέτως, όσον αφορά το ότι το εργαστήριο δεν ελέγχεται πλέον από τις δημόσιες αρχές, δεν υποχρεούται πλέον να τηρεί τις εντολές τους και, ως εκ τούτου, δεν δεσμεύεται πραγματικά όσον αφορά την τήρηση των απορρευσών από την οδηγία 85/511 υποχρεώσεων, το Δικαστήριο δεν μπορεί εκ των προτέρων να αποκλείσει το ενδεχόμενο οι εν λόγω μεταβολή στο επίπεδο ασφάλειας να έχει επιπτώσεις στην ασφάλεια έναντι του κινδύνου μεταδόσεως του ιού και να συνεπάγεται, ενδεχομένως, την απώλεια της ιδιότητας του περιλαμβανομένου στο παράρτημα Β της εν λόγω οδηγίας εργαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο απόκειται να εκτιμήσει, υπό το πρίσμα των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως, αν η εν λόγω μεταβολή είχε όντως επιπτώσεις στην ασφάλεια του επίδικου στην κύρια δίκη εργαστηρίου.
- 47 Αν γίνει δεκτό, λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω εκτιμήσεων, ότι το ID-Lelystad απώλεσε την ιδιότητα του περιλαμβανομένου στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511 εργαστηρίου, το αιτούν δικαστήριο ερωτά επίσης αν η εν λόγω οδηγία απαγορεύει σε ένα κράτος μέλος να θεσπίσει, υπό περιστάσεις ανάλογες εκείνων της κύριας δίκης, μέτρα καταπολεμήσεως του αφθώδους πυρετού βάσει αποτελεσμάτων εργαστηρίου το οποίο δεν περιλαμβάνεται στο εν λόγω παράρτημα, αν οι ενδιαφερόμενοι μπορούν ακολούθως να επικαλεστούν αυτή την παράβαση των κανόνων της οδηγίας 85/511 ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου και αν η παράβαση αυτή επιφέρει έννομες συνέπειες.

- 48 Στο πλαίσιο της υποθέσεως της κύριας δίκης, πρέπει να υπομνησθεί ότι τα κράτη μέλη μπορούν, βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/425, να λαμβάνουν μέτρα καταπολεμήσεως του αφθώδους πυρετού, συμπληρωματικά των μέτρων που προβλέπει η οδηγία 85/511, και ιδίως, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, να διατάσσουν τη θανάτωση των ζώων που ανήκουν σε όμορη εκμετάλλευση ή που βρίσκονται σε συγκεκριμένη ακτίνα γύρω από εκμετάλλευση που περιλαμβάνει προσβληθέντα ζώα (προαναφερθείσα απόφαση Tempelman και van Schaijk, σκέψη 52).
- 49 Ωστόσο, τα εν λόγω κράτη πρέπει να λαμβάνουν τα μέτρα αυτά τηρώντας το κοινοτικό δίκαιο και εκπληρώνοντας τους σκοπούς των εφαρμοστέων κοινοτικών κανονιστικών ρυθμίσεων, όπως, μεταξύ άλλων, των διατάξεων της οδηγίας 85/511 (βλ., υπό την έννοια αυτή, προαναφερθείσα απόφαση Tempelman και van Schaijk, σκέψη 31).
- 50 Όσον αφορά την τελευταία αυτή οδηγία, πρέπει καταρχάς να επισημανθεί ότι, κατά το άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο γ', στις αρμόδιες αρχές απόκειται να λάβουν τα αριθμούμενα στην εν λόγω διάταξη μέτρα, και ιδίως τη θανάτωση όλων των ευπαθών ειδών, σε ολόκληρη την εκμετάλλευση στην οποία επιβεβαιώθηκε η παρουσία ενός ή πλειόνων ζώων των ευπαθών ειδών στα οποία:
- διαπιστώθηκαν κλινικά συμπτώματα ή μετά θάνατον αλλοιώσεις που μπορούν να αποδοθούν σε αφθώδη πυρετό, ή
  - διαπιστώθηκε επισήμως η παρουσία αφθώδους πυρετού κατόπιν εργαστηριακής εξετάσεως.

- 51 Λαμβανομένου υπόψη του επιδιωκόμενου σκοπού, της καταπολεμήσεως δηλαδή του αφθώδους πυρετού, τα εν λόγω διαγνωστικά μέσα χρήζουν ευρείας ερμηνείας.
- 52 Στο εν λόγω άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο γ', χρησιμοποιείται ο όρος «εργαστήριο» χωρίς καμία άλλη διευκρίνιση, οπότε από τη διατύπωσή του δεν προκύπτει ότι η λήψη των οικείων μέτρων πρέπει να στηρίζεται αποκλειστικώς στο αποτέλεσμα εργαστηρίου περιλαμβανομένου στον κατάλογο του παραρτήματος Β της οδηγίας 85/511.
- 53 Επιπλέον, η ίδια διάταξη επιβάλλει τη λήψη μέτρων καταπολεμήσεως της εν λόγω νόσου επίσης εφόσον έχουν διαπιστωθεί σε ζώο κλινικά συμπτώματα ή μετά θάνατον αλλοιώσεις που «μπορούν» να αποδοθούν σε αφθώδη πυρετό. Ωστόσο, η διαπίστωση της παρουσίας του ιού βάσει της εν λόγω μεθόδου έχει, εξ ορισμού, μικρότερη αποδεικτική αξία από το αποτέλεσμα εργαστηριακής εξετάσεως, ακόμη και αν το οικείο εργαστήριο δεν έχει αναγνωρισθεί από την Επιτροπή, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 17 της οδηγίας 85/511, ως εγκεκριμένο για τον χειρισμό του ιού αυτού εργαστήριο.
- 54 Ακολούθως, μολονότι οι αρμόδιες αρχές έχουν, δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/425, την εξουσία λήψεως μέτρων καταπολεμήσεως του αφθώδους πυρετού συμπληρωματικών εκείνων που προβλέπει η οδηγία 85/511, ο συμπληρωματικός αυτός χαρακτήρας σημαίνει ότι οι εν λόγω αρχές μπορούν να λάβουν μέτρα ανάλογα εκείνων που προβλέπει το άρθρο 5 της οδηγίας 85/511 βάσει του ίδιου εργαστηριακού αποτελέσματος με εκείνο βάσει του οποίου ελήφθησαν τα τελευταία αυτά μέτρα και, ως εκ τούτου, βάσει επίσης του αποτελέσματος εργαστηρίου μη περιλαμβανομένου στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511.
- 55 Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων της κύριας δίκης, οι διατάξεις των άρθρων 11, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, και 13, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας 85/511 δεν μπορούν να αναιρέσουν αυτή τη διαπίστωση.

- 56 Συγκεκριμένα, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι οι διατάξεις αυτές επιβάλλουν στα κράτη μέλη την υποχρέωση να προσφεύγουν, για διαγνωστικούς σκοπούς, στα εργαστήρια που απαριθμούνται στο εν λόγω παράρτημα Β, με την αιτιολογία ότι ο χειρισμός του ιού σε άλλα εργαστήρια εγκυμονεί κίνδυνο διαδόσεως του ιού.
- 57 Ανεξάρτητη από την υποχρέωση αυτή είναι η απαγόρευση χρησιμοποίησης, για τη λήψη μέτρων καταπολεμής του αφθώδους πυρετού, εργαστηριακού αποτελέσματος το οποίο είχε παρασχεθεί σε προγενέστερο στάδιο κατά παράβαση της υποχρέωσης αυτής και, επομένως, με κίνδυνο διαδόσεως του ιού από το εργαστήριο που δεν περιλαμβάνεται στο εν λόγω παράρτημα. Μολονότι δε η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής από τις αρμόδιες αρχές μπορεί να συνεπάγεται παράβαση της οδηγίας 85/511, η παράβαση αυτή δεν αναιρεί τις εκτιμήσεις που περιλαμβάνονται στις σκέψεις 50 έως 54 της παρούσας αποφάσεως, σύμφωνα με τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν, για τη λήψη των εν λόγω μέτρων, το αποτέλεσμα εργαστηρίου μη περιλαμβανομένου στο εν λόγω παράρτημα.
- 58 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρέλκει η απάντηση στο ερώτημα αν οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικαλεστούν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, υπό περιστάσεις όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης, παράβαση της οδηγίας 85/511 λόγω της χρησιμοποίησης από τις εν λόγω δημόσιες αρχές του αποτελέσματος εργαστηρίου μη περιλαμβανομένου στο εν λόγω παράρτημα, και αν η παράβαση αυτή επιφέρει έννομες συνέπειες.
- 59 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο, δεύτερο και τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η οδηγία 85/511 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι μεταβολές των στοιχείων ενός εργαστηρίου περιλαμβανομένου στο παράρτημα Β της εν λόγω οδηγίας, οι οποίες δεν είχαν καταχωριστεί σύμφωνα με την προβλεπόμενη από το άρθρο 17 της οδηγίας αυτής διαδικασία, συνεπάγονται για το εργαστήριο αυτό την απώλεια της ιδιότητας του περιλαμβανομένου στο εν λόγω παράρτημα εργαστηρίου μόνον αν οι μεταβολές αυτές μπορούν να έχουν επιπτώσεις στην ασφάλεια του εργαστηρίου ως προς τον κίνδυνο διαδόσεως του ιού κατά τη διενέργεια εξετάσεων και αυξάνουν με τον τρόπο αυτό τον κίνδυνο μόλυνσεως ευπαθών ζώων της περιοχής. Επιπλέον, η οδηγία 85/511 δεν

απαγορεύει σε ένα κράτος μέλος να στηρίξει τη λήψη των προβλεπόμενων από το άρθρο 10, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/425 μέτρων καταπολεμήσεως του αφθώδους πυρετού στο αποτέλεσμα εξετάσεως διενεργηθείσας από εργαστήριο το οποίο δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511.

Επί του τετάρτου και πέμπτου ερωτήματος

- 60 Με τα ερωτήματα αυτά, που πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά σε ποιο βαθμό η αρμόδια για τη λήψη μέτρων καταπολεμήσεως του αφθώδους πυρετού αρχή δεσμεύεται από το αποτέλεσμα των εξετάσεων που διενεργήθηκαν από εργαστήριο περιλαμβανόμενο στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511, και σε ποιο βαθμό δεσμεύεται από το αποτέλεσμα εργαστηρίου το οποίο δεν έχει αυτή την ιδιότητα, και ειδικότερα εργαστηρίου που την απώλεσε, ενδεχομένως, για τους εκτεθέντες στη σκέψη 46 της παρούσας αποφάσεως λόγους.
- 61 Πρώτον, θα εξεταστεί η περίπτωση στην οποία το αποτέλεσμα προήλθε από εργαστήριο που διαθέτει την ιδιότητα αυτή.
- 62 Από το άρθρο 5 της οδηγίας 85/511 προκύπτει ότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές οφείλουν να λαμβάνουν αμελλητί τα προβλεπόμενα από τη διάταξη αυτή μέτρα, εφόσον επιβεβαιωθεί ότι σε μια εκμετάλλευση βρίσκονται ένα ή περισσότερα ζώα για τα οποία διαπιστώθηκε επισήμως η παρουσία αφθώδους πυρετού κατόπιν εργαστηριακής εξετάσεως.
- 63 Επιπλέον, άλλες διατάξεις, όπως το άρθρο 2 της αποφάσεως 2001/246 και το άρθρο 10, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/425, εξουσιοδοτούν τις εν λόγω αρχές για τη λήψη συμπληρωματικών μέτρων.

- 64 Ακολούθως, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι για την καταπολέμηση του αφθώδους πυρετού επιβάλλεται η άμεση και αποτελεσματική λήψη των κατάλληλων μέτρων.
- 65 Προς τούτο, η οδηγία 85/511 προβλέπει, ιδίως με το άρθρο της 13, αυστηρές για τα περιλαμβανόμενα στο παράρτημά της Β εργαστήρια απαιτήσεις όσον αφορά τα συστήματά τους ασφάλειας καθώς και περιοδικούς ελέγχους από ειδικευμένους κτηνιάτρους της Επιτροπής και από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Συνεπώς, η οργάνωση των αναλύσεων από τα εν λόγω εργαστήρια μπορεί να παράσχει τέτοιες εγγυήσεις, ώστε η αρμόδια για την καταπολέμηση του αφθώδους πυρετού αρχή να μπορεί, καταρχήν, να στηρίζεται στα αποτελέσματά τους.
- 66 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η αρμόδια αρχή οφείλει να δεχθεί τα εν λόγω αποτελέσματα και να προβεί, καταρχήν, στη λήψη των προβλεπόμενων από την οδηγία 85/511 μέτρων ή κάθε άλλου κατάλληλου μέτρου για την άμεση και αποτελεσματική καταπολέμηση του αφθώδους πυρετού.
- 67 Η αρμόδια αρχή μπορεί να απόσχει από την άμεση λήψη των εν λόγω μέτρων μόνον αν διαθέτει στοιχεία από τα οποία προκύπτουν σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά την αξιοπιστία του αποτελέσματος των εν λόγω εργαστηρίων. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί, μεταξύ άλλων, να προσφύγει σε άλλη διάγνωση η οποία θα επιβεβαιώνει ή θα διαψεύδει το εν λόγω αποτέλεσμα.
- 68 Δεύτερον, πρέπει να εξεταστεί η περίπτωση στην οποία το αποτέλεσμα προήλθε από εργαστήριο το οποίο δεν διαθέτει την ιδιότητα του περιλαμβανομένου στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511 εργαστηρίου.
- 69 Από τη σκέψη 54 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι η αρμόδια αρχή δεν μπορεί να απόσχει από τη λήψη των κατάλληλων μέτρων με την αιτιολογία ότι η παρουσία αφθώδους πυρετού σε εκμετάλλευση διαπιστώθηκε από εργαστήριο το οποίο δεν διαθέτει την ιδιότητα του περιλαμβανομένου στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511 εργαστηρίου.

- 70 Λαμβανομένου υπόψη του ιδιαίτερος μεταδοτικού χαρακτήρα του αφθώδους πυρετού και της ανάγκης άμεσης και αποτελεσματικής καταπολεμήσεώς του, η αρμόδια αρχή οφείλει να λάβει υπόψη το προερχόμενο από το εν λόγω εργαστήριο αποτέλεσμα, προκειμένου να λάβει, ενδεχομένως, τα κατάλληλα μέτρα που προβλέπει η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση. Ωστόσο, δεδομένου ότι το εν λόγω εργαστήριο δεν παρέχει πλέον οπωσδήποτε τις ίδιες εγγυήσεις αξιοπιστίας με ένα εργαστήριο που περιλαμβάνεται στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511, η αρμόδια αρχή πρέπει να βεβαιώνεται για την αξιοπιστία του εν λόγω αποτελέσματος, πριν προβεί στη λήψη των κατάλληλων μέτρων.
- 71 Ακολούθως, επιβάλλεται, στο πλαίσιο αυτό, η επισήμανση ότι, εν πάση περιπτώσει, ανεξαρτήτως του αν το αποτέλεσμα των εξετάσεων προέρχεται από εργαστήριο το οποίο έχει την ιδιότητα του καταχωρισμένου στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511 εργαστηρίου, η αρμόδια αρχή πρέπει να λάβει τα εν λόγω μέτρα τηρουμένων των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου και ιδίως της αρχής της αναλογικότητας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων (βλ., υπό την έννοια αυτή, προαναφερθείσα απόφαση Tempelman και van Schaijk, σκέψη 31).
- 72 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η αρχή της αναλογικότητας επιβάλλει τα προβλεπόμενα από κοινοτική διάταξη μέσα να είναι πρόσφορα για την υλοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού και να μην υπερβαίνουν το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού μέτρο (βλ. αποφάσεις της 14ης Δεκεμβρίου 2004, C-434/02, Arnold André, Συλλογή 2004, σ. I-11825, σκέψη 45, και C-210/03, Swedish Match, Συλλογή 2004, σ. I-11893, σκέψη 47, και απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2005, C-453/03, C-11/04, C-12/04 και C-194/04, ABNA κ.λπ., που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 68).
- 73 Όσον αφορά την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης υποστηρίζουν, ειδικότερα, ότι οι εθνικές αρχές έλαβαν τα επίδικα στην κύρια δίκη μέτρα κατά παραβίαση της αρχής σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας.

74 Όπως προκύπτει από πάγια επίσης νομολογία, ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας στο πλαίσιο οποιασδήποτε διαδικασίας που κινείται κατά προσώπου και είναι ικανή να καταλήξει σε βλαπτική γι' αυτό πράξη συνιστά θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου και πρέπει να διασφαλίζεται ακόμη και ελλείψει κανονιστικής ρυθμίσεως ως προς τη διαδικασία. Η αρχή αυτή επιτάσσει να παρέχεται στους αποδέκτες αποφάσεων οι οποίες θίγουν σημαντικά τα συμφέροντά τους η δυνατότητα να καθιστούν λυσιτελώς γνωστή την άποψή τους επί των σε βάρος τους στοιχείων στα οποία στηρίχθηκε η επίδικη απόφαση (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 24ης Οκτωβρίου 1996, C-32/95 P, Επιτροπή κατά Lisrestal κ.λπ., Συλλογή 1996, σ. I-5373, σκέψη 21· της 21ης Σεπτεμβρίου 2000, C-462/98 P, *Mediocurso* κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-7183, σκέψη 36, και της 9ης Ιουνίου 2005, C-287/02, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-5093, σκέψη 37). Λαμβανομένων πάντως υπόψη των σημαντικών συνεπειών για τους κτηνοτρόφους των αποφάσεων που εκδίδονται βάσει των άρθρων 5 της οδηγίας 85/511, 2 της οδηγίας 2001/246 και 10, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/425, η αρχή αυτή επιτάσσει, στον τομέα της καταπολεμήσεως του αφθώδους πυρετού, να είναι οι αποδέκτες των αποφάσεων αυτών καταρχήν σε θέση να γνωστοποιούν λυσιτελώς την άποψή τους επί των στοιχείων στα οποία στηρίχθηκαν οι επίδικες αποφάσεις.

75 Εντούτοις, πρέπει να υπομνησθεί ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας, δεν αποτελούν απόλυτα προνόμια, αλλά μπορούν να περιέχουν περιορισμούς, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί ανταποκρίνονται πράγματι σε σκοπούς γενικού συμφέροντος που επιδιώκει το επίμαχο μέτρο και δεν αποτελούν, ενόψει του επιδιωκόμενου σκοπού, υπέρμετρη και επαχθή επέμβαση που θα προσέβαλε την ίδια την ουσία των ούτως διασφαλιζόμενων δικαιωμάτων. Στους σκοπούς που δύνανται να δικαιολογήσουν τέτοιου είδους περιορισμούς συγκαταλέγεται, μεταξύ άλλων, η προστασία της δημόσιας υγείας (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 1992, C-62/90, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1992, σ. I-2575, σκέψη 23, και της 17ης Οκτωβρίου 1995, C-44/94, *Fishermen's Organisations* κ.λπ., Συλλογή 1995, σ. I-3115, σκέψη 55).

76 Στο πλαίσιο αυτό, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αν, για να λάβει η αρμόδια αρχή τα κατάλληλα μέτρα κατά του αφθώδους πυρετού, έπρεπε προηγουμένως να γνωστοποιηθούν σε όλους τους δυνητικώς ενδιαφερομένους τα πραγματικά περιστατικά και τα έγγραφα στα οποία στηρίχθηκαν τα εν λόγω μέτρα και οι ενδιαφερόμενοι να λάβουν θέση επί των εν λόγω πραγματικών περιστατικών και εγγράφων, η αρχή αυτή δεν θα μπορούσε να ενεργήσει άμεσα και αποτελεσματικά.

Συνεπώς, η προστασία της δημόσιας υγείας δικαιολογεί, καταρχήν, την εκ μέρους της αρχής αυτής λήψη των εν λόγω μέτρων ακόμη και χωρίς οι ενδιαφερόμενοι να διατυπώσουν προηγουμένως την άποψή τους επί των στοιχείων στα οποία στηρίχθηκαν τα οικεία μέτρα. Επιπλέον, ο περιορισμός αυτός αποτελεί υπέρμετρη και επαχθή παρέμβαση η οποία προσβάλλει την ίδια την ουσία των δικαιωμάτων άμυνας, μόνον αν οι ενδιαφερόμενοι είχαν στερηθεί τη δυνατότητα να προσβάλουν τα εν λόγω μέτρα σε μεταγενέστερη διαδικασία και να διατυπώσουν λυσιτελώς την άποψή τους στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας.

- 77 Εξάλλου, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης άμεσης καταπολεμήσεως του αφθώδους πυρετού, η αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας δεν επιβάλλει κατ' ανάγκη την αναστολή εκτελέσεως των μέτρων αυτών μέχρι την περάτωση της εν λόγω διαδικασίας.
- 78 Τέλος, αν, στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, αποδειχθεί ότι η αρμόδια για την καταπολέμηση του αφθώδους πυρετού αρχή μπορούσε να στηρίξει τη λήψη των μέτρων που προβλέπουν οι οδηγίες 85/511 και 90/425 ή η απόφαση 2001/246 μόνο στο αποτέλεσμα του εργαστηρίου, όπως αυτό κοινοποιήθηκε με τηλεμοιοτυπία, ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας δεν απαγορεύει στο δικαστήριο που επιλαμβάνεται της εν λόγω υποθέσεως να στηρίξει την απόφασή του αποκλειστικώς στο έγγραφο αυτό, εφόσον οι διάδικοι διατύπωσαν λυσιτελώς τις απόψεις τους.
- 79 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, στο τέταρτο και πέμπτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η αρμόδια αρχή οφείλει να δεχθεί τα αποτελέσματα εξετάσεων διενεργηθεισών από εργαστήριο το οποίο έχει την ιδιότητα του περιλαμβανομένου στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511 εργαστηρίου και να λάβει, καταρχήν, τα προβλεπόμενα από την οδηγία αυτή μέτρα ή οποιοδήποτε άλλο μέτρο επιτάσσει η ανάγκη άμεσης και αποτελεσματικής καταπολεμήσεως του αφθώδους πυρετού. Η αρμόδια αρχή οφείλει να λάβει υπόψη ακόμη και το αποτέλεσμα εργαστηρίου που δεν διαθέτει την ιδιότητα αυτή, προκειμένου να θεσπίσει, ενδεχομένως, τα κατάλληλα μέτρα που προβλέπει η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση. Ωστόσο, δεδομένου ότι το οικείο εργαστήριο δεν παρέχει πλέον

οπωσδήποτε τις ίδιες εγγυήσεις αξιοπιστίας με ένα εργαστήριο που έχει την ιδιότητα του περιλαμβανομένου στο εν λόγω παράρτημα Β εργαστηρίου, η αρμόδια αρχή πρέπει να βεβαιώνεται για την αξιοπιστία του εν λόγω αποτελέσματος πριν λάβει τα κατάλληλα μέτρα. Εν πάση περιπτώσει, η οικεία αρχή μπορεί να λάβει τα αναγκαία για την καταπολέμηση του αφθώδους πυρετού μέτρα μόνον εφόσον τηρούνται οι γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου και ιδίως η αρχή της αναλογικότητας και τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 80 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Η οδηγία 85/511/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Νοεμβρίου 1985, για τη θέσπιση κοινοτικών μέτρων για την καταπολέμηση του αφθώδους πυρετού, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 90/423/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1990, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι μεταβολές των στοιχείων ενός εργαστηρίου περιλαμβανομένου στο παράρτημα Β της εν λόγω οδηγίας, οι οποίες δεν είχαν καταχωριστεί σύμφωνα με την προβλεπόμενη από το άρθρο 17 της οδηγίας αυτής διαδικασία, συνεπάγονται για το εργαστήριο αυτό την απώλεια της ιδιότητας του περιλαμβανομένου στο εν λόγω παράρτημα Β εργαστηρίου μόνον αν οι μεταβολές αυτές μπορούν να έχουν επιπτώσεις στην ασφάλεια του εργαστηρίου ως προς τον κίνδυνο διαδόσεως του ιού του αφθώδους πυρετού κατά την εκ μέρους του διενέργεια εξετάσεων και αυξάνουν με τον τρόπο αυτό τον κίνδυνο μόλυνσεως ευπαθών ζώων της περιοχής. Επιπλέον, η εν λόγω οδηγία 85/511 δεν απαγορεύει σε ένα κράτος μέλος να στηρίξει τη λήψη των μέτρων καταπολεμήσεως του αφθώδους πυρετού

που προβλέπει το άρθρο 10, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/425/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1990, σχετικά με τους κτηνιατρικούς και ζωοτεχνικούς ελέγχους που εφαρμόζονται στο ενδοκοινοτικό εμπόριο ορισμένων ζώντων ζώων και προϊόντων με προοπτική την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς, στο αποτέλεσμα εξετάσεως διενεργηθείσας από εργαστήριο το οποίο δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα Β της ίδιας οδηγίας 85/511.

- 2) Η αρμόδια αρχή οφείλει να δεχθεί τα αποτελέσματα εξετάσεων διενεργηθεισών από εργαστήριο το οποίο έχει την ιδιότητα του περιλαμβανομένου στο παράρτημα Β της οδηγίας 85/511 εργαστηρίου και να λάβει, καταρχήν, τα προβλεπόμενα από την οδηγία αυτή μέτρα ή οποιοδήποτε άλλο μέτρο επιτάσσει η ανάγκη άμεσης και αποτελεσματικής καταπολέμησης του αφθώδους πυρετού. Η αρμόδια αρχή οφείλει να λάβει υπόψη ακόμη και το αποτέλεσμα εργαστηρίου που δεν διαθέτει την ιδιότητα αυτή, προκειμένου να θεσπίσει, ενδεχομένως, τα κατάλληλα μέτρα που προβλέπει η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση. Ωστόσο, δεδομένου ότι το οικείο εργαστήριο δεν παρέχει πλέον οπωσδήποτε τις ίδιες εγγυήσεις αξιοπιστίας με ένα εργαστήριο που έχει την ιδιότητα του περιλαμβανομένου στο εν λόγω παράρτημα Β εργαστηρίου, η αρμόδια αρχή πρέπει να βεβαιώνεται για την αξιοπιστία του εν λόγω αποτελέσματος πριν λάβει τα κατάλληλα μέτρα. Εν πάση περιπτώσει, η οικεία αρχή μπορεί να λάβει τα αναγκαία για την καταπολέμηση του αφθώδους πυρετού μέτρα μόνον εφόσον τηρούνται οι γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου και ιδίως η αρχή της αναλογικότητας και τα θεμελιώδη δικαιώματα.

(υπογραφές)